

Oświadczenie ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii Anthony'ego Edena złożone w Izbie Gmin w sprawie zerwania stosunków między rządami sowieckim i polskim, maj 1943 r.

Izba oczekuje ode mnie [...] oświadczenia w sprawie pożałowania godnych trudności, jakie wyłoniły się w stosunkach między rządami Sowietów i Polski [...]. Chciałbym jedynie zwrócić uwagę, jak to zresztą rządy Sowietów i Polski już uczyniły w swych publicznych oświadczeniach, na cynizm, pozwalający hitlerowcom, którzy zamordowali setki tysięcy niewinnych Polaków i Rosjan, na korzystanie z opowieści o morderstwie masowym dla próby zakłócenia jedności Sprzymierzonych. Rząd JKM¹ skierował od początku swe wysiłki na przekonanie zarówno Polaków, jak i Rosjan, że nie powinni dopuścić, by te niemieckie zabiegi uzyskały chociaż pozór sukcesu. Dlatego dowiedział się z ubolewaniem, że w konsekwencji apelu Rządu Polskiego do Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, by przeprowadził dochodzenia w sprawie niemieckich twierdzeń, Rząd Sowiecki czuł się zmuszonym zerwać swe stosunki z Rządem Polskim. Rząd JKM nie pragnie uczynić za ten rozwój kogokolwiek odpowiedzialnym z wyjątkiem wspólnego wroga. Jedynym jego pragnieniem jest, by te różnice zdań między dwoma narodami zjednoczonymi możliwie szybko zostały usunięte i by stosunki między Związkiem Sowieckim a Polską zostały wznowione na tej platformie współpracy, która – mimo wszelkich trudności – została przez marsz[alka] Stalina i przez gen. Sikorskiego stworzona i która okazała się tak korzystną dla sprawy Narodów Zjednoczonych, reprezentując dalekosiężną doniosłość dla przyszłej pomyślności Europy.

¹ JKM – jego królewska mość

*Zbrodnia katyńska w świetle dokumentów,
z przedm. W. Andersa, Londyn: Wyd. Gryf, 1982, s. 94.*

Praca z tekstem

- 1.** Przedstaw stosunek ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii do działań Niemców w związku ze zbrodnią w Katyniu.
- 2.** Wyjaśnij, kogo Eden obarcza odpowiedzialnością za zerwanie stosunków między Polską i ZSRS.
- 3.** Oceń stanowisko Wielkiej Brytanii wobec konfliktu polsko-sowieckiego w kontekście ówczesnej sytuacji międzynarodowej. Odpowiedź uzasadnij.
- 4.** Omów postawę Wielkiej Brytanii w sprawie stosunków polsko-sowieckich.